

Komunikat prasowy

Luksemburg, 5 czerwca 2020 r.

Różnorodność biologiczna na użytkach rolnych nadal się zmniejsza pomimo konkretnych działań realizowanych w ramach WPR – stwierdzili unijni kontrolerzy

Wspólna polityka rolna (WPR) nie zapobiegła skutecznie postępującemu od dziesięcioleci spadkowi różnorodności biologicznej, do którego w największym stopniu doprowadziło rolnictwo intensywne – stwierdzono w nowo opublikowanym sprawozdaniu Europejskiego Trybunału Obrachunkowego. Kontrolerzy wykryli luki w unijnej strategii ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r. i koordynacji działań w ramach strategii z WPR. Ponadto monitorowanie przez Komisję wydatków na rzecz różnorodności biologicznej nie jest wiarygodne, a większość środków przyznawanych w ramach WPR przynosi niewielkie korzyści w tej dziedzinie. Niektóre z instrumentów w ramach WPR mogłyby w większym stopniu przyczynić się do poprawy różnorodności, ale Komisja i państwa członkowskie dają pierwszeństwo rozwiązaniom o niewielkim oddziaływaniu.

W Europie liczba i różnorodność gatunków żyjących na użytkach rolnych zmniejsza się od wielu lat. Od 1990 r. populacje ptaków krajobrazu rolniczego i motyli łąkowych – stanowiące dobry miernik ogólnej tendencji – zmniejszyły się o ponad 30%. Rolnictwo intensywne doprowadziło do zmniejszenia obfitości i różnorodności naturalnej pokrywy roślinnej i – w konsekwencji – liczby zwierząt. Działalność rolnicza tego rodzaju pozostaje główną przyczyną utraty różnorodności biologicznej.

W 2011 r. Komisja przyjęła strategię mającą na celu powstrzymanie spadku różnorodności biologicznej w okresie do 2020 r. Strategia zakładała zwiększenie wkładu rolnictwa i leśnictwa w utrzymanie różnorodności biologicznej. Ponadto miała ona przynieść wymierną poprawę stanu ochrony gatunków i siedlisk, które podlegają wpływowi rolnictwa. Kontrolerzy Trybunału ocenili, czy WPR pozwoliła zapewnić lepszą ochronę różnorodności biologicznej na użytkach rolnych oraz w jaki sposób UE dąży do osiągnięcia założonych celów. W tym celu przeprowadzono wizyty kontrolne na Cyprze, w Niemczech, Irlandii, Polsce i Rumunii.

– WPR okazała się do tej pory niewystarczająca, by zapobiec spadkowi różnorodności biologicznej na użytkach rolnych. Utrata ten stanowi istotne zagrożenie zarówno dla działalności rolniczej, jak i środowiska naturalnego – **stwierdził Viorel Ștefan, członek Trybunału odpowiedzialny za to sprawozdanie.** – Wniosek w sprawie WPR na okres po 2020 r. oraz strategia ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2030 r. mają sprawić, że przyszła wspólna polityka rolna umożliwi lepsze reagowanie na wyzwania takie jak utrata różnorodności biologicznej, zmiana klimatu i wymiana

Niniejszy komunikat prasowy stanowi streszczenie sprawozdania specjalnego przyjętego przez Europejski Trybunał Obrachunkowy. Pełny tekst sprawozdania dostępny jest na stronie eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

pokoleń, a jednocześnie zapewni europejskim rolnikom wsparcie na rzecz zrównoważonego i konkurencyjnego sektora rolnictwa.

Kontrolerzy stwierdzili, że w unijnej strategii ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r. nie ustanowiono mierzalnych celów w odniesieniu do rolnictwa, co utrudnia ocenę poczynionych postępów i wyników osiągniętych w ramach działań finansowanych ze środków UE. Ponadto koordynacja działań związanych z różnorodnością biologiczną i prowadzonych w ramach różnych unijnych polityk i strategii była niezadowalająca, co skutkowało przykładowo pominięciem problemu malejącej różnorodności genetycznej, która stanowi część szerszego zagadnienia różnorodności biologicznej.

Płatności bezpośrednie stanowią około 70% wszystkich unijnych wydatków na rolnictwo. Tymczasem monitorowanie przez Komisję wydatków w ramach WPR na rzecz różnorodności biologicznej nie jest wiarygodne, ponieważ przeszacowuje korzyści pewnych działań. Ponadto informacje na temat skutków tych działań dla różnorodności biologicznej są ograniczone albo niedostępne. Wprawdzie niektóre z wymogów dotyczących płatności bezpośrednich – w szczególności zazielenianie i zasada wzajemnej zgodności – mogą przyczynić się do poprawy różnorodności, lecz Komisja i państwa członkowskie zazwyczaj dają pierwszeństwo rozwiązaniom o niewielkim oddziaływaniu w tej dziedzinie, takie jak międzyplony czy uprawy wiążące azot. Kontrolerzy stwierdzili ponadto, że sankcje w ramach systemu wzajemnej zgodności nie mają wyraźnego wpływu na różnorodność biologiczną na użytkach rolnych, a potencjał zazieleniania jest niewystarczająco wykorzystany.

Jeśli chodzi o ochronę różnorodności biologicznej, większy potencjał niż płatności bezpośrednie mają programy rozwoju obszarów wiejskich. W szczególności odnosi się to do programów, w ramach których wspierane są przyjazne dla środowiska praktyki rolne, wykraczające poza obowiązki ustanowione w przepisach prawa. Niemniej państwa członkowskie rzadko stosują działania o dużym oddziaływaniu takie jak działania ukierunkowane na rezultaty. Częściej stosowane są natomiast popularne wśród rolników mniej wymagające działania, które przynoszą mniejsze korzyści środowiskowe.

Kontrolerzy Trybunału zalecili Komisji, by: zapewniła lepszą koordynację w odniesieniu do strategii ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2030 r., zwiększyła wkład płatności bezpośrednich i działań w zakresie rozwoju obszarów wiejskich na rzecz różnorodności biologicznej na użytkach rolnych, dokładniej monitorowała wydatki budżetowe oraz opracowała wiarygodne wskaźniki pozwalające ocenić oddziaływanie WPR w tej dziedzinie.

Informacje dla redaktorów

Różnorodność biologiczna na użytkach rolnych odnosi się do dzikich zwierząt (tj. nie obejmuje zwierząt gospodarskich) takich jak małe ssaki, ptaki i owady, a także do pokrywy roślinnej na użytkach zielonych, gruntach ornych i obszarach upraw wieloletnich oraz do organizmów żyjących pod ziemią.

Unia odgrywa kluczową rolę w ochronie różnorodności biologicznej, ponieważ określa normy środowiskowe i współfinansuje większą część wydatków państw członkowskich w obszarze rolnictwa. W okresie 2014–2020 Komisja planowała przeznaczyć na różnorodność biologiczną 86 mld euro (około 8% długoterminowego budżetu UE), przy czym 66 mld euro z tej kwoty miało pochodzić ze środków WPR. W latach 90. XX w. zarówno UE, jak i państwa członkowskie podpisały Konwencję Organizacji Narodów Zjednoczonych o różnorodności biologicznej. W 2010 r. natomiast zobowiązały się do realizowania celów z Aichi na 2020 r. W styczniu 2020 r. Światowe Forum Ekonomiczne zaliczyło utratę różnorodności biologicznej do pięciu największych zagrożeń, przed jakimi stoi świat, zarówno

jeśli chodzi o prawdopodobieństwo wystąpienia, jak i skutki. W maju 2020 r. Komisja opublikowała unijną strategię ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2030 r.

Publikację sprawozdania specjalnego Trybunału nr 13/2020 pt. „Różnorodność biologiczna na użytkach rolnych – wspólna polityka rolna nie zapobiegła pogorszeniu sytuacji” zaplanowano na Światowy Dzień Środowiska. Różnorodność biologiczna stanowi jedno z zagadnień, którym dzień ten jest poświęcony. Sprawozdanie jest dostępne na stronie internetowej Trybunału (eca.europa.eu) w 23 językach UE. Trybunał opublikował już sprawozdania na temat pestycydów, obszarów Natura 2000 oraz zazieleniania w ramach WPR. Kwestia różnorodności biologicznej zostanie poruszona w kolejnej edycji ECA Journal. Ponadto Trybunał opublikuje wkrótce sprawozdanie na temat owadów zapylających.

Kontakt dla dziennikarzy zainteresowanych tym sprawozdaniem: Damijan Fišer

E-mail: damijan.fiser@eca.europa.eu Tel. (+352) 4398 45 510 / Tel. kom. (+352) 621 55 22 24

Kroki podjęte przez Europejski Trybunał Obrachunkowy w obliczu pandemii COVID-19

W związku z trwającą pandemią COVID-19 Europejski Trybunał Obrachunkowy podjął niezbędne kroki, by w dalszym ciągu skutecznie sprawować funkcje kontroli publicznej w UE oraz terminowo opracowywać sprawozdania z kontroli, opinie i przeglądy – w zakresie, w jakim jest to możliwe w obecnych okolicznościach. Trybunał pragnie jednocześnie podziękować pracownikom służb, które ratują życie i są zaangażowane w walkę z pandemią w Luksemburgu, w UE, jak i na całym świecie. Trybunał wspiera politykę rządu Luksemburga w zakresie ochrony zdrowia publicznego. Dąży także do uchronienia swojego personelu przed skutkami obecnego kryzysu zdrowotnego i przedsięwziął środki zapobiegawcze, tak aby ograniczyć ryzyko, na które narażeni są jego pracownicy i ich rodziny.